

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

[https://christipedia.miraheze.org/wiki/Israël_\(staat\)](https://christipedia.miraheze.org/wiki/Israël_(staat))

De staat **Israël** is de staat die in 1948, na afloop van het tijdelijke Britse bestuur, door Joden is opgericht in het land dat God aan Abraham, Izak en Jacob en hun nageslacht heeft beloofd en dat het historische thuisland van het volk Israël is.

Dit artikel handelt over de *staat* Israel en de inwoners van het staatsgebied. Over het *land* Israël, zie artikel [Israel \(land\)](#).

Paragrafen:

- Bevolking** 5
- Godsdienst** 6
- Varia** 6
- Bestuur** 7
- Bestuurlijke indeling van het land** 10
- Nationale volkslied.** 10
- Nationale dagen** 10
- Abortus** 11
- Israël en de christenen.** 12
- Krijgsmacht** 12
- Israël en de volken** 12
 - Israel en de Palestijnen..... 15
 - Israel en Syrië 16
 - Israel en Iran 16
 - Israël en Egypte 16
 - Israel en Al-Qaida 16
 - Israel en de Verenigde Staten 17
 - Israël en Europa..... 17
 - Israël en de Verenigde Naties 17
 - Ontwikkeling 17
- Toekomst van Israël** 17
- Meer informatie** 18
 - Geschiedenis van Israël 18
 - Nieuws over Israël..... 18
 - Reizen in Israël 19

Voetnoten **19**

(De kaart kan met de muisaanwijzer worden gesleept)

**MODERN POLITICAL DIVISIONS
OF ANCIENT PALESTINE**

- City
- City (modern name)
- ▲ Mountain peak
- Present-day international boundaries
- - - Disputed boundaries

13



Kaart^[7]: *Betwiste grenzen en verdeling*

Er is geen land ter wereld met zoveel geschiedenis op zo weinig vierkante kilometers^[8]. Israël ligt op het kruispunt van drie continenten: Europa, Azië en Afrika.

Bevolking

In Israel wonen 7,7 miljoen mensen (2010), van wie 5.8 miljoen Joden (75,4%) en 1,6 miljoen Arabieren (20,4%) en 4,2% overigen zijn (2010). 30% van de Israëliërs is jonger dan 14 jaar; in andere Westerse landen is het percentage 17% (2009). Van de Joodse bevolking is meer dan 70% in Israel geboren (stand 2010).

Verspreiding. - Op de *Westelijke Jordaanoever* leven (anno 2009) zo'n 280.000 Joden in ruim 120 (?^[4]) nederzettingen en hun aantal neemt snel toe. Ze voelen zich gelukkiger dan andere Joden in Israel. 30% van hen is ultra-orthodox.

In *Oost-Jeruzalem*, dat door Israël geannexeerd is, wonen (anno 2009) 200.000 Joden. In beide betwiste gebieden wonen (anno 2013) 500.000 Joden en 2,5 miljoen Palestijnen.

Op de op Syrië veroverde *Golan-hoogte* is inmiddels iets meer dan de helft van de bevolking Joods, de rest zijn voornamelijk Druzen (2009).

Steden. - 92% van de Israëlische bevolking woont in stedelijke gebieden. De hoofdstad van Israël is [Jeruzalem](#). Anno 2010 zijn er 14 steden met meer dan 1000.000 inwoners en 6 steden met meer dan 200.000 inwoners: Jeruzalem, Tel Aviv/Jafo, Haifa, Rishon, Lezion, Ashdod en Petach Tikva.

Thuisland. - Israel is het thuisland voor miljoenen Joden. De helft van de Joden in de wereld woont in Israel. Voor Joden is Israel het Beloofde Land. Jaarlijks keren Joden uit de verstrooiing (*diaspora*) terug naar Israël. De immigratie onder de Israëlische Wet op de Terugkeer heet *aliyah*, een immigrant heet een *oleh*.

'Het is ons thuisland'

De Israelische premier Netanyahu zei in een toespraak tot de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (VN), sept. 2009:

"Op de muren buiten dit gebouw staat het grote bijbelse visioen van vrede geschreven: "Geen volk zal tegen een ander volk het zwaard opheffen, en zij zullen de oorlog niet meer leren." Deze woorden werden gesproken door de profeet Jesaja, 2800 jaar geleden, toen hij in mijn land wandelde, in mijn stad, op de heuvels van Judea en in de straten van Jeruzalem. Wij zijn geen vreemdelingen in dit land. Het is ons thuisland."^[9]

Joden in het buitenland hebben een sterke emotionele band met Israël, omdat (1) Israël de enige Joodse staat ter wereld is, (2) zij er familie en vrienden hebben en (3) Israël open staat voor alle Joden uit de hele wereld die verdrukt of vervolgd worden^[19].

Multicultureel. - Israel is een zeer multiculturele maatschappij, die meer dan 60 culturen omvat. Er wonen anno 2013 bijvoorbeeld zo'n 250.000 Iraanse Israëliërs, d.w.z. Joden van wie beide ouders in Iran geboren

zijn. De Iraanse Joden die kort na de onafhankelijkheid naar Israël emigreerden, hebben de Iraanse cultuur meer losgelaten dan de Joden die na de Islamitische revolutie in Iran van 1979 naar Israël zijn gegaan ^[30].

Arabieren. - De Arabieren in Israel, ruim 1,4 miljoen in getal, zijn Palestijnen, Druzen en Bedoeïnen. De meesten stammen af van de mensen die na de stichting van de staat Israel in 1948 in het gebied bleven wonen. Het Arabische geboortecijfer is ongeveer 2x zo hoog als het Joodse. 41% van de Arabieren is er trots op om Israëliërs te zijn, 81% wil dat hun kinderen in Israël blijven ^[2].

Godsdienst

25% van de Israelische bevolking is Joods godsdienstig, 16,6% is moslim, 2,1% is christen.

Ultra-orthodoxen. - Een deel van de godsdienstige joden is ultra-orthodox. De ultra-orthodoxe Joden ('haredim' genoemd) maken 8 tot 10 procent van de bevolking uit (stand 2011). Ze hebben grote gezinnen: gemiddeld acht kinderen per gezin. Veel ultra-orthodoxen worden gesteund door de staat en leven onder de armoedegrens. Een groot deel van de ultra-orthodoxen (60% van de mannen) werkt niet (stand 2011). Het aantal ultraorthodoxen neemt verhoudingsgewijs toe ^[25].

Christenen. - Er leven 154.000 christenen in het Heilige Land (2009, 2011), dat is 2% van de bevolking (2011) ^[22]. Bijna een vijfde van de christenen, te weten 29.000, bezit de Israëlische nationaliteit (2009). Van het christelijke volksdeel is 80,4% Arabier (2011; 81% in 2009). De meerderheid van de niet-Arabische christenen kwam in de jaren 1990 vanuit de voormalige Sovjetstaten naar Israël.

98% van de christenen leeft in de steden en ruim 70% in het noorden van het land (2009). De steden met het grootste aantallen christenen zijn Nazareth, Haifa, Jeruzalem en Shefaram. In Nazareth leven 22.200 christelijke Arabieren (2011). In Haifa leven 17.100 christenen, waarvan 13.800 christelijke arabieren en 3.300 niet-arabische christenen (2011). In Jeruzalem wonen 12.800 christenen (2009), waarvan 3.000 niet-Arabische christenen (2011). In Sjefaram in Galilea leven 12.100 christenen, waarvan 9.300 christelijke arabieren en 2.800 niet-arabische christenen (2011). Christenen in Israël hebben gemiddeld 2,2 kinderen (2011). Christenen nemen in aantal minder snel toe dan joden en moslims: 1,3% bij Arabische christenen en 1% bij niet-Arabische christenen, terwijl bij joden de aanwas 1,7% bedraagt, bij moslims 2,8% (2009).

Er zijn 10 tot 15 duizend *joodse* christenen ('messiasbelijdende joden'), verspreid over zo'n 200 plaatselijke gemeenten (anno 2012) ^[33]. Er zijn zes gereformeerde gemeenten (anno 2013) ^[27]

Moslims. - Israel telt 1,24 miljoen moslims (2008). De meerderheid van hen woont in het noorden van Israël, 21,4% woont in Jeruzalem, 11,3% in the Mercaz regio, 13,8% in het zuiden en 1,2% in het district van Tel Aviv ^[14]. Eenderde van de bevolking van Jeruzalem is moslim: 256.000 (2008). In Nazareth is een meerderheid van de bevolking moslim: 46.000 (2008). Een moslimvrouw in Israel krijgt gemiddeld meer kinderen dan andere bevolkingsgroepen (Joden, Druzen, christenen) en zelfs meer kinderen dan gemiddeld in andere Soenni moslimlanden ^[14].

Varia

Bedreiging. - Israëls nationale bestaan wordt sinds de stichting van de staat in 1948 **bedreigd**. Het land is, aldus de Israelische minister-president Netanyahu in 2009, "het meest bedreigde land ter wereld" ^[12]. De dreiging komt van Islamitische bewegingen en naties (zie verderop bij § *Israel en de volken*). Sommige vijanden, zoals Iran en Hamas, verbergen hun bedoelingen niet.

Water. - Water is schaars in het Nabije Oosten. In de beginjaren kenden de pioniers zelfs het begrip 'zionistische douche': eerst inzepen en wassen en daarna pas de waterkraan open zetten, zodat je met heel weinig water toch schoon werd. Israël is deskundig op het gebied van zuivering, druppelbevloeiing en het ontzilten van zeewater. Israël is wereldleider in het zuiveren en hergebruiken van afvalwater. Hiervan wordt (anno 2016) 85 procent gezuiverd en hergebruikt in de landbouw. Dit maakt landbouw mogelijk in voorheen te droge woestijngebieden. Ook is er water dat wordt gezuiverd tot drinkwater. Spanje, tweede op de wereldranglijst achter Israël komt, hergebruikt slechts 19 procent van het afvalwater.^[34]

Academici. - Het academisch personeel in Israël telt (anno 2009) 4000 senior stafleden en wetenschappers. In het buitenland zijn 1000 **academici** werkzaam. Hiermee is de Israël 's werelds grootste exporteur van 'knappe koppen'^[11]. De natie speelt een leidende rol in watertechnologie^[5].

Economie. - Israël heeft een succesvolle economie, die deels drijft op een geavanceerde hightechsector. In juli 2011 roemden wereldleiders op het gebied van "groene" technologie Israël als 's werelds belangrijkste "laboratorium" voor ecologische innovatie^[21].

Tempelberg. - De **Tempelberg** in Jeruzalem wordt door de Wakf islamitische autoriteit beheerd, maar staat onder Israëliëse soevereiniteit.

Toeristen. - In 2010 bezocht een record aantal van 3,45 miljoen toeristen het land. De meesten kwamen uit de **Verenigde Staten**, verder uit **Rusland**, Frankrijk, **Groot-Brittannië** en **Duitsland**. De meeste buitenlandse toeristen waren christenen (69%), van wie meer dan de helft rooms-katholieken. Joden maakten 23% van de buitenlandse bezoekers uit. Bij 38% van de bezoekers waren godsdienstige aspecten bepalend voor hun bezoek^[23].

Bestuur

Israël is geen theocratie (heerschappij van God) maar een parlementaire **democratie** (heerschappij van het volk via gekozen volksvertegenwoordigers). Wetten worden bepaald door de volksvertegenwoordiging, die een afspiegeling vormt van de samenleving.

Israël heeft een **president** als staatshoofd. Deze heeft echter vooral een symbolische functie, terwijl de uitvoerende macht in handen is van de premier.

Er zijn (anno 2012) ruim 5,6 miljoen stemgerechtigden. Israel kent veel kleine partijtjes (anno 2012). Een partij moet minimaal 3,25% van de stemmen krijgen om in het parlement vertegenwoordigd te kunnen zijn (sinds 11 maart 2014, eerder was dit 2%). Het parlement, de Knesset geheten, bestaat uit 120 zetels.

Na de verkiezingen van 2009 en 2013 zaten de volgende politieke partijen in het parlement^[24], naar afnemend aantal zetels:

- Likud-Beiteinu (= Eenheid-Ons huis). Lijstverbinding tussen Likud en Yisrael Beitenu (= Israël ons Thuis).
Zetels in Knesset: 31 (jaar 2013); in 2009: 42
Ideologische kenmerken: economisch liberaal, seculier. Veel partijleden zijn echter religieus.
Kernpunten: veiligheid, economisch liberalisme, verenigd Jeruzalem, tegen Palestijnse staat.

Yisrael Beitenu is vóór een zelfstandige Palestijnse staat onder stricte voorwaarden.

- Yesh Atid (= Er Is Toekomst).
Zetels in Knesset: 19 (jaar 2013). Nieuw in Knesset in 2013.
Ideologische kenmerken: middenpartij, seculier, gericht op Israëlische jongeren en de middenklasse
Kernpunt: tweestatenoplossing.
- Mifleget Ha'Avoda Hajisraëliet (= Arbeidspartij)
Zetels in Knesset: 15 (jaar 2013); in 2009: 8. Sinds 1992 nam de populariteit af.
Ideologische kenmerken: economisch links, sociaaldemocratisch
Kernpunten: vereerlijking economie, voortzetting Vredesproces
- SHAS (afkorting van 'Sefardische Wachters')
Zetels in Knesset: 11 (jaar 2013 en 2009)
Ideologische kenmerken: religieus-conservatief, charedisch-joods, sefardisch, standpunten gebaseerd op de Thora.
Kernpunten: instandhouding en bevordering orthodox-Joodse instituties, bestrijding instroom asielzoekers
- HaBajiet HaJehudi (= Het Joodse Huis)
Zetels in Knesset: 11 (jaar 2013); in 2009: 5
Ideologische kenmerken: rechts-nationalistisch, religieus-conservatief
Kernpunten: veiligheid, instandhouding en bevordering Joodse karakter van de staat, Judea en Samaria horen bij Israël, geen territoriale concessies aan de Palestijnen, annexatie C-gebieden op Westoever, tegen een Palestijnse staat in het bijbelse hartland van Israel.
- Meretz (= Energie)
Zetels in Knesset: 6 (jaar 2013); in 2009: 3.
Ideologische kenmerken: economisch links, groen, seculier
Kernpunten: mensenrechten, religieuze vrijheid, sociale rechtvaardigheid, milieu, tweestatenoplossing.
- Hatnuah
Zetels in Knesset: 6 (jaar 2013)
Kernpunten: vredesproces, verkleinen van de kloof tussen rijk en arm, verbeteren van het milieu
- Jahadoet HaTora HaMe'oechèdèt (= Verenigd Thora-Jodendom)
Zetels in Knesset: 5 (jaar 2009)
Ideologische kenmerken: religieus-conservatief, ultra-orthodox, asjkenazisch
Kernpunten: alleen de Messias kan de ware staat Israël stichten, bestrijding seculiere instituties, bestrijding burgerlijk huwelijk, bescherming orthodoxe instituties, vrijstelling dienstplicht voor

Yeshiva-studenten

- Chadash (=Vernieuwing)
Zetels in Knesset: 4 (jaar 2013 en 2009)
Arabisch-Joodse partij. Ideologische kenmerken: marxistischcommunistisch, anti-zionistisch
Kernpunten: bestrijding nationalistische sentimenten, co-existentie, milieu
- Ra'am-Ta'al (= Verenigde Arabische lijst - Arabische Vernieuwingsbeweging)
Zetels in Knesset: 4 (jaar 2013); in 2009: 3.
Arabische partij. Ideologische kenmerken: religieus-islamitisch
Kernpunten: behartigen van de rechten van Arabische Israëli's
- Balad (= Nationaal Democratische Vergadering)
Zetels in Knesset: 3 (jaar 2009)
Arabische partij. Ideologische kenmerken: economisch links, progressief.
Kernpunten: tweestatenoplossing, Israel als binationale staat, recht op terugkeer van Palestijnen
- Kadima (= Vooruitgang)
Zetels in Knesset: 2 (jaar 2013); in 2009: 29.
Ideologische kenmerken: economisch liberaal, centrumpartij
Kernpunten: tweestatenoplossing, tegengaan isolatie van de buitenwereld, hervorming zorg- en pensioenstelsel, tegen preventieve aanval op Iran
- Balad
Arabische partij.
Kernpunten: tegen Joods karakter van de staat Israël, Palestijnse staat met Oost-Jeruzalem als hoofdstad, Golanhoogten terug aan Syrië.

De orthodoxe partijen vormen een minderheid. Bij de verkiezingen van 2006 wonnen ze 21 van de 120 zetels in de Knesset (in 2003 22 zetels). Niettemin is hun invloed in de politiek verhoudingsgewijs groot geweest. Ze kunnen namelijk met zowel rechtse als linkse partijen coalities vormen onder de voorwaarde dat een aantal van hun wensen wordt ingewilligd.

Opvallend is dat de Arabische partijen Balad en Ra'am-Ta'al mogen meedoen aan de verkiezingen, hoewel ze Israel niet als Joodse en democratische staat erkennen (2009).

Toekomstig bestuur

Eens zal Israël worden geregeerd door een koning uit het huis van David: hun Messias, onze Heer [Jezus Christus](#), de zoon van David.

Hos 3:4 Want de kinderen Israëls zullen vele dagen blijven zitten, zonder koning, en zonder vorst, en zonder offer, en zonder opgericht beeld, en zonder efod en terafim.

Hos 3:5 Daarna zullen zich de kinderen Israëls bekeren, en zoeken den HEERE, hun God, en David, hun Koning; en zij zullen vrezende komen tot den HEERE en tot Zijn goedheid, in het laatste der dagen.

(SV)

De aartsengel Gabriël verkondigde aan Maria over de zoon die zij zou krijgen:

Lu 1:32 Deze zal groot zijn en Zoon van de Allerhoogste worden genoemd, en de Heer, God, zal Hem de troon van zijn vader David geven,

Lu 1:33 en Hij zal over het huis van Jakob koning zijn tot in eeuwigheid en aan zijn koningschap zal geen einde zijn.

(TELOS)

Zie verder bij [Toekomst van Israël](#) en [Koningschap van Jezus Christus](#).

Meer informatie:

Een overzicht van Joodse politieke partijen in het parlement (Knesset): [artikel](#) (InfoNu.nl), [artikel](#) van Joel M. Hoffman (Engels)

De 33e regering van Israel in 2013: [artikel](#) (Wikipedia.nl).

Bestuurlijke indeling van het land

Het land is verdeeld in zes districten. Deze zijn, met tussen haakjes de hoofdsteden: Noord (Nazareth), Haifa (Haifa), Tel Aviv (Tel Aviv), Centrum (Ramla), Jeruzalem (Jeruzalem), Zuid (Beersheva). Het in oppervlakte grootste district is Zuid. District Noord omvat ook de Golanhoogte.

Nationale volkslied

Het nationale volkslied van Israël heet *De Hoop*, in het Hebreeuws *Hatikwa*. Het drukt de hoop op terugkeer naar het historische thuisland van Israël uit.

Zie [Hatikwa \(volkslied\)](#) voor het hoofdartikel over dit onderwerp.

Nationale dagen

Tijdens het Joodse **Pasen** (Pesach) en Loofhutten trekken duizenden Joden naar de Westelijke Muur (Klaagmuur) in de Oude Stad van Jeruzalem om de ceremonie van de priesterlijke zegen bij te wonen. Mannen uit het priesterlijk geslacht spreken dan de zegen van Aäron uit.

De meest heilige dag in het [Jodendom](#) is **Grote Verzoendag** (Hebr. *Yom Kippoer*), een dag van vasten, inkeer, belijdenis en vergeving vragen. In 2009 gaven meer dan 71% van de Israëlische joden te kennen dat zij voornemens waren op die dag te vasten. Op Yom Kippoer liggen het vervoer (publiek en privé) en de uitzendingen (radio, tv) stil en zijn bijna alle winkels en bedrijven gesloten^[10].

Na Yom Kippoer bereidt men zich voor op het **Loofhuttenfeest** (Hebr. *sukkot*). Veel godsdienstige joden beginnen meteen na Yom Kippoer met het bouwen van de loofhutten (Hebr. *sukkah*)^[10].

Jaarlijks herdenkt Israël op **Holocaustdag** (Hebr. *Yom Hashoah*, ook gespeld *Jom Hasjoa*) de zes miljoen slachtoffers van de genocide in de Tweede Wereldoorlog én het Joodse verzet tegen de nazi's. De herdenkingsdag valt op de 27ste [Nisan](#) en begint met een ceremonie bij het nationale holocaustmonument in Jeruzalem. Om 10.00 uur loeit gedurende 2 minuten het luchtalarm en houdt men stilte in acht; het wegverkeer komt tot stilstand, zoals blijkt uit de volgende video van een snelweg nabij Tel Aviv: [video](#) (2 minuten, Youtube).

Op de 4e dag van de Joodse maand ijar is de jaarlijkse **dodenherdenking** (Hebr. *Jom Hazikaron*) van de gevallen soldaten en slachtoffers van terreuraanslagen gedood sinds 1860. Op de dag van de herdenking in 2016 bedroeg hun getal 23.447 doden, in 2010 was dit aantal 22.684. Het herdenken begint 's avonds (het begin van de dag) bij de eerste ster aan de hemel. Om acht uur loeit de sirene in heel Israël, één minuut lang. Om elf uur in de ochtend gaat de sirene in heel Israël twee minuten lang. Israël staat opgeteld 3 drie minuten stil en gedenkt al diegenen die zijn gevallen voor het ontstaan en voortbestaan van de staat. Ook Israëlische burgers die in de jaren van Israël's bestaan door terreur zijn omgekomen, in en buiten Israël, worden herdacht. In 2010 vonden staatsceremonies plaats op 43 militaire begraafplaatsen ^[18].

Op de 5e dag van de Joodse maand ijar (april/mei) wordt de oprichting van de staat Israel op 14 mei 1948 gevierd. Deze nationale feestdag heet **Onafhankelijkheidsdag** (Hebr. *Jom Ha'Atsmaoet*). Zij volgt ontmiddeling op de dag dat de gevallen in oorlogen en door terreur zijn herdacht. De viering vangt aan met een ceremonie op de Herzlberg.

Op de 18e dag van de Joodse maand ijar (april/mei) is **Lag Ba'Omer** is een halve feestdag, waarvan de oorsprong ligt in de Bar Kochba-opstand tegen de Romeinen, doch het herinnert ook rabbi Bar Jochai, die op deze dag is gestorven.

Op de 28e van de Joodse maand ijar (april/mei) wordt de bevrijding en hereniging van Jeruzalem gevierd. Deze feestdag heet **Jeruzalemdag** (Hebr. *Jom Jeroesjalajiem*). In 1967 werd tijdens de Zesdaagse Oorlog het oostelijke deel van de stad bevrijd van de Arabische bezetting en met het andere stadsdeel herenigd onder Joods bestuur.

Sinds 2014 is op 30 november (onze kalender) de **Dag van de Joodse vluchteling**, de jaarlijkse gedenkdag voor de Joodse vluchtelingen uit de Arabische wereld en Iran ^[32]. De herdenkingsdag herinnert aan hun leed, vervolging en de verdrijving. Op 29 november 1947 keurden de Verenigde Naties het verdelingsplan voor Palestina goed, dat een Joodse Staat mogelijk maakte. Een dag later begonnen de Arabische landen met hun onderdrukkingscampagne tegen hun eigen Joodse burgers. In de eerste twee decennia na de oprichting van de staat Israël in 1948 verdwenen bijvoorbeeld in Marokko en Irak bijna alle joodse gemeenschappen. Leefden er in alle Arabische landen vóór 1948 meer dan 850.000 Joden, in het jaar 2001 waren er maar nauwelijks 7.800 waren overgebleven. De Joden uit Azië en het Nabije Oosten worden *Mizrachim* genoemd. De Joden die oorspronkelijk uit Noord-Afrika en het Nabije Oosten afkomstig zijn maken (anno 2014) ongeveer de helft van de huidige bevolking van Israël uit. Enkele van deze Joodse gemeenschappen buiten Israël keken terug op een meer dan 2.600 jaar durende geschiedenis.

Abortus

Jaarlijks eindigt bijna 1 op de 3 zwangerschappen in Israël door abortus provocatus: bijna 50.000 abortussen op 160.000 zwangerschappen. Dat komt neer op gemiddeld 900 ongebooren kinderen per week. Abortus komt in Israël verhoudingsgewijs ongeveer 3x zoveel voor als in Nederland (anno 2009) ^[16]. De motieven zijn overwegend van economische aard ^[1]. Tegenstanders van de abortuspraktijk maken een vergelijking met de vroegere afgodische kindoffers aan de god Moloch in het Hinnomdal buiten Jeruzalem. In de plaats Latrun een *Tuin van het Leven* kunnen vrouwen die een abortus hebben laten uitvoeren een boom planten ter nagedachtenis aan geaborteerde kinderen.

Orthodoxe Joden wijzen abortus af. Volgens sommige rabbijnen is abortus geoorloofd binnen veertig dagen na de bevruchting indien de lichamelijke of geestelijke gezondheid van de moeder gevaar loopt^[17].

Israël en de christenen

Van de seculiere Israelische Joden gelooft 54% dat het Christendom dichter bij het Judaïsme staat dan de Islam; van de religieuze Joden is 17% die mening toegedaan. 60% van de seculieren vindt dat het Christendom op scholen moet worden geleerd. Niemand van de Israelische Joden wil dat Christenen land kopen in Jeruzalem (gegevens 2009).

De Katholieke kerk heeft bij de Joden in de geschiedenis een **negatieve kijk op het Christendom** gewekt.

Orthodoxe joden hebben tevergeefs pogingen ondernomen om antizendingswetgeving in te voeren die het christenen en Messiasbelijdende Joden onmogelijk moet maken het Evangelie te verkondigen aan mensen met een andere godsdienst. Wel zijn ze erin geslaagd een clause te laten opnemen in de Wet op de terugkeer, die bepaalt dat als een Jood overgaat tot een andere godsdienst (lees: Jezus als Messias belijdt), hij niet kan emigreren naar Israël.

Over christenjoden in Israel, zie het artikel [Jesus for Jews](#), een Engelstalig artikel op de site van de *Jerusalem Post* (12 febr 2009):

De leider van de **Roomskatholieke kerk** Paus veroordeelde bij zijn bezoek in 2009 aan Israel en Palestijns gebied de muur op de Westelijke Jordaanoever, die Israëliërs tegen aanslagen door Palestijnen moet beschermen. 'In een wereld waar grenzen juist meer vervagen, zowel in commercieel als cultureel opzicht, is het tragisch dat er ook nog steeds muren bestaan', zei de paus. Ook pleitte de kerkvorst voor een eigen Palestijnse staat, 'binnen internationaal erkende grenzen en in vrede levend met de buurlanden'.

Krijgsmacht

Israël is in de regio een sterke militaire **mogendheid**. Israel heeft het vierde leger ter wereld en beschikt over kernwapens, hoewel men dit niet toegeeft. Israëlische onbemande vliegtuigen behoren (anno 2011) tot de beste ter wereld.

De voorloper van het staatsleger was de **Haganah**, het Joodse zelfverdedigingsleger van 1920-1948. Aanleiding tot de oprichting waren aanvallen door arabieren en de gebrekkige bescherming door het Brits bestuur. Op 26 mei besloot de nieuwe staat Haganah om te vormen tot "Zeva Haganah Le-Yisrael" dat is "Israël Verdedigingskrachten", in het Engels "Israel Defense Forces" (IDF).

Een gevangen genomen of gesneuvelde militair is voor Israël veel **waard**. In 2009 liet Israël bijvoorbeeld negentien gedetineerde Palestijnse vrouwen vrij in ruil voor een video met daarop beelden van een in 2006 gevangen genomen Israëlische militair over wiens lot veel onzekerheid bestond.

Jaarlijks verlenen in verband van het programma Sar-El (*Dienst aan Israël*) rond 3000 vrienden van Israël uit de hele wereld een onbewapende en onbetaalde dienst aan het Israëlische leger. Ongeveer een kwart van de **vrijwilligers** zijn christenen. De vrijwilligers voeren reparaties uit, werken in de keuken, onderhouden sanitaire voorzieningen of beheren materialen. De reiskosten van en naar Israel betalen de vrijwilligers zelf. In Israël genieten ze gratis kost en onderdak. Evangelisatie is niet toegestaan, maar er vinden wel gesprekken over het christelijk geloof plaats^[13].

Israël en de volken

De hoogste onderscheiding die de staat Israël kent is de '**rechtvaardige onder de volkeren**' (ook Yad-Vashem-onderscheiding genoemd), die uitgereikt wordt aan mensen uit de volken die tijdens de Tweede Wereldoorlog joden hebben gered. Sinds 1953 zijn wereldwijd meer dan 24.500 mannen en vrouwen als redders van Joden tijdens de oorlog geëerd, onder wie meer dan 5350 Nederlanders (stand 2014). Yad Vashem is een documentatie- en herdenkingscentrum in Jeruzalem, bestaande uit onder meer een museum en een bibliotheek. De instelling beheert de getuigenissen die zijn ingediend ter ondersteuning van een aanvraag om de titel 'Rechtvaardige onder de volkeren.'

Israël eert 25 Nederlanders postuum

Israël heeft 25 Nederlanders postuum onderscheiden. In de Tweede Wereldoorlog hielpen ze Joodse medeburgers aan een onderduikadres. De hoogste onderscheiding ging uit naar de familie Van der Maas in het dorp Nieuwaal in de Bommelerwaard. Die had een hol in de dijk gegraven, daar gingen de onderduikers in als er gevaar dreigde. De medailles werden uitgereikt aan kinderen en kleinkinderen van de verzetshelden.

Bron: *Radio Nederland Wereldomroep*, nieuwsbericht 25 nov. 2009

Yad Vashem eert Nederlandse redders

De Israëlische ambassadeur in Nederland heeft dinsdagavond in Den Haag 23 Nederlanders geëerd die tijdens de Tweede Wereldoorlog joodse burgers hebben verborgen en gered.

Bron: *Reformatisch Dagblad*, nieuwsbericht 11 nov. 2014 op RefDag.nl

De staat Israël wordt **niet erkend** door 57 landen (2009). De meeste Arabische landen erkennen de staat Israël niet (2009).

In 17 landen mogen Israëlische burgers niet **binnenkomen** (anno 2013).

Israël is het enige land in het Midden-Oosten zonder een Islamitische meerderheid van de bevolking.

De huidige toestand van Israël is buitengewoon **moelijk**. Israël is omringd door vijanden, zoals Hamas, Hezbollah, Iran en Syrië. Veel moslims zijn Israël ongunstig gezind. Hieronder een kaart met in het groen de landen van de Arabische Liga. De donkergroene landen zijn in oorlog met Israël geweest.



Fig. Israël te midden van de landen van de Arabische Liga. Bron: Wikimedia Commons.

In de 20e eeuw heeft Israël meerdere **oorlogen** moeten voeren. Om te overleven heeft de jonge staat gevochten als een leeuw. Een verpersoonlijking van deze leeuwenmoed is Ariël Sharon (1928-2014) geweest, die op zijn 14e in dienst trad van het zelfverdedigingsleger van de Joden. Zijn voornaam betekent 'leeuw Gods'. Van soldaat klom hij op tot premier van Israël. Als premier verklaarde hij in 2005 in een vergadering van de Verenigde Naties:

"Ik werd geboren in het land Israël, de zoon van pioniers — mensen die het land bewerkten en niet uit waren op gevechten en niet naar Israël waren gekomen om haar bewoners te onteigenen. Als de omstandigheden het niet had gevraagd, zou ik geen soldaat zijn geworden, maar veel eerder een boer en landbouwer. Mijn eerste liefde was en blijft handenarbeid, zaaien en oogsten, de weilanden, de kudde en het vee."

De moslimlanden in het Midden-Oosten zitten niet alle op één lijn. Er is onenigheid tussen landen geleid door Syrië/Iran en landen geleid door Egypte/Saoedi-Arabië. Syrië/Iran steunen terroristische bewegingen en verwijten Egypte/Saoedi-Arabië dat ze pro-Amerikaans zijn. Egypte/ Saoedi-Arabië beschuldigen de anderen ervan de regio te destabiliseren.

Beveiliging

"Premier Netanyahu en president Peres van Israël zijn morgen niet bij de herdenkingsdienst voor Nelson Mandela. Ze vinden de kosten voor onder meer de reis en de beveiliging te hoog. Netanyahu had Zuid-Afrika eerder laten weten dat hij van plan was te komen, maar ziet daar nu van af. Hij schat de kosten op een kleine 1,5 miljoen euro."

Bron: NOS.nl, nieuwsbericht 9 dec. 2013.

Israël heeft te maken met vreemde **beschuldigingen**. Bij voorbeeld, volgens de Lybische leider Gaddafi is veel van het geweld in Africa te wijten aan buitenlandse inmenging; Israël in het bijzonder stookt conflicten op dat continent^[6]. In 2012 werd in een tv-programma op een Egyptische omroep beweerd dat broeken (jeans) uit Israël in de Sinai zijn gekomen met gordels die een onvruchtbaar makende magneet bevatten en dat Israëlische producten dodelijk gif bevatten^[31].

Israël wordt dikwijls **bekritiseerd** om de bejegening van de Palestijnen en om de 'bezetting van Palestijnse gebieden'. Sommigen pleiten voor een boycot van producten gemaakt door Joodse nederzettingen in de 'bezette gebieden'. Toen van een bekende Britse geleerde werd gezegd dat hij niet op een wetenschappelijke conferentie in Israël (2013) zou komen wegens de bejegening door Israël van de Palestijnen, schreef een Israëlische academicus een wat ironische open brief, waarin hij een aantal andere landen opsomde die de Britse wetenschapper nu zou moeten mijden.

'Zoals u weet bezet en onderdrukt Groot-Brittannië nog steeds Noord-Ierland, Schotland, Wales, Gibraltar, de Falklandeilanden (Malvina's) en vele andere gebieden in de wereld. Daarom verwacht ik dat je aan mijn oproep gehoor zal geven - Boycot Groot-Brittannië', schreef dr. Schwarz. "Zweden bezet nog steeds Lapland ... Spanje bezet en onderdrukt nog steeds de Basken en Catalonië ... Rusland bezet nog steeds vele gebieden in Europa en in Azië ... [en] de Verenigde Staten bezet nog steeds Indische gebieden en andere gebieden die met geweld van Mexico afgenomen zijn.'^[26]

De volgende video laat uit Gods Woord zien dat Gods hand een klein strookje land als Israel bewaart: [video](#) (3 minuten, Engels, Youtube)

Gods waarschuwing van de vijandige buurnaties ten tijde van de profeet Jeremia is waard om ter harte genomen te worden:

Jer 12:14 Alzo zegt de HEERE: Aangaande al Mijn boze naburen, die Mijn erfenis aanroeren, dewelke Ik Mijn volke Israël erfelijk gegeven heb; ziet, Ik zal hen uit hun land uitrukken, maar het huis van Juda zal Ik uit hunlieder midden uitrukken.

Jer 12:15 En het zal geschieden, nadat Ik hen zal uitgerukt hebben, zo zal Ik wederkeren, en Mij hunner ontfermen; en Ik zal hen wederbrengen, een iegelijk tot zijn erfenis, en een iegelijk tot zijn land.

Jer 12:16 En het zal geschieden, indien zij de wegen Mijns volks vlijtiglijk zullen leren, zwerende bij Mijn Naam: [Zo] [waarachtig] [als] de HEERE leeft! gelijk als zij Mijn volk geleerd hebben te zweren bij Baäl, zo zullen zij in het midden Mijns volks gebouwd worden.

Jer 12:17 Maar indien zij niet zullen horen, zo zal Ik diezelve natie ten enenmale uitrukken en verdoen, spreekt de HEERE.

(SV)

Sinds zijn oprichting in 1948 helpt Israël regelmatig en met veel kosten mensen in het buitenland in nood. Israël biedt soms **hulp** aan mensen van vijandig gezinde volkeren, bijv. aan Palestijnen of Syriërs. Naar aanleiding van zijn bezoek aan Syrische gewonden in een Israëlisch ziekenhuis merkte de beoogde EU-ambassadeur in Israël Lars Faaborg-Andersen op (in november 2013): 'Dat de Israëlische artsen zich verplicht voelen om Syrische gewonden te behandelen, ook al zijn het hun vijanden, is een bron van trots voor alle Israëli's'. 'Ik ben diep onder de indruk, hoe de Israëlische artsen de Syrische gewonden in het land behandelen en vechten voor hun leven'.^[29]

Israel en de Palestijnen

Israël heeft met de arabische Palestijnen een voortslepend **conflict** over het land, een probleem waar ook de wereld mee worstelt. Velen beschouwen het Israëlijs-Palestijns conflict als het kernprobleem in het Midden-Oosten, een conflict dat de hele regio beroert, ja, als een lont in het kruidvat van een derde wereldoorlog.

Zie het hoofdartikel over dit onderwerp: [Palestijns-Israëlijs conflict](#)

Israel en Syrië

[Syrië](#) - waarvan de naam is afgeleid van Assyrië - twist met Israel over de [Golanhoogten](#), een heuvelachtig gebied op de grens tussen Israel, Syrië, Jordanie en Libanon. In de zesdaagse oorlog van 1967 veroverde Israel het gebied op Syrië en eigende het zich toe in 1981. Er wonen 41.000 mensen, onder meer Joden, Druzen en Alawieten (anno 2012). De Golanhoogte is voor Israels zelfverdediging van groot strategisch belang. Israel heeft er radarposten geplaatst. Syrië steunt Hezbollah, een Libanese beweging van sjiiïtsche moslims die vijanden van Israël zijn. De Golanhoogten zijn historisch een deel van het Overjordaanse [stamgebied](#) van [Manasse](#) en behoren tot het beloofde land.

Israel en Iran

[Iran](#) zegt bij monde van haar president Mahmoud Ahmadinejad dat zij Israël nooit zal erkennen. Iran streeft ernaar om een eind te maken aan Israëls 'misdaden', 'bezetting', ideologie en Zionisme. Iran wil Israel van de kaart vegen.

Ahmadinejad jaagt ook laaste Europeanen weg

Op de racismetop in Geneve hebben tientallen diplomaten uit protest de zaal verlaten tijdens de rede van de Iraanse president Mahmoud Ahmadinejad. Die zei onder meer dat Israel 'het joodse lijden gebruikt als legitimatie voor de bezetting van Palestijnse gebieden'. Ook noemde Ahmadinejad de Israelische regering racistisch. De vertegenwoordigers van onder meer Frankrijk en Groot-Brittannië stapten op; Parijs heeft de rede van de Iraanse president onmiddellijk veroordeeld als haatzaaij. De bijeenkomst in Geneve was vooraf al gedevalueerd door een massale boycot van westerse landen. Die vreesden vooraf al dat de top vooral zou worden gebruikt voor een eenzijdige veroordeling van Israel. Frankrijk stuurde een lage vertegenwoordiger, maar had al gedreigd weg te lopen als Ahmadinejad over de schreef zou gaan.

Bron: Radio Nederland Wereldomroep, 20 april 2009

Israël maakt zich ernstig zorgen over Iran's nucleaire ambities. Met de westerse wereld vrezen de Joden dat Iran in het geheim aan een atoombom werkt. Iran zegt daartegenover dat het de nucleaire technologie alleen voor vreedzame doeleinden wil inzetten. Over de houding van Israel tot Iran, zie een interview met de Israelische president Shimon Peres: [vraaggesprek](#) (mei 2009, 9 minuten, Youtube).

Israël en Egypte

In 1979 sloten de beide staten een vredesverdrag. [Egypte](#) is voorstander van een tweestatenoplossing van het conflict tussen Israël en de Palestijnen.

Israel en Al-Qaida

[Al-Qaida](#), de terroristenorganisatie die onder leiding van Osama Bin Laden heeft gestaan, is een vijand van Israël en het Westen. Osama: "Er is slechts één krachtige manier voor de terugkeer van Al-Aqsa en Palestina, en dat is de jihad in de weg van Allah." (boodschap januari 2008).

Israel en de Verenigde Staten

Israël beschouwt de [Verenigde Staten](#) als zijn grootste en sterkste **bondgenoot** in de wereld. Omgekeerd zien de VS Israël als hun grootste bondgenoot in de regio. President Obama stelde op de website van het Witte Huis: 'onze eerste en onbetwistbaar inzet in het Midden-Oosten moet zijn voor de veiligheid van Israël, Amerika's grootste bondgenoot in de regio.' (2009) Geen land krijgt zoveel militaire hulp van de VS als Israël (anno 2016).

Obama heeft de oplossing van het **Israëlijsch-Palestijnse conflict** tot een van de speerpunten van zijn beleid gemaakt. De VS zijn voorstander van een tweestatenoplossing. Volgens de VS (2009) is een tweestatenoplossing ook in het belang van de veiligheid van Israël. De VS willen (2009) dat Israël stopt met het bouwen aan de joodse nederzettingen op de Westelijke Jordaanoever. Joodse nederzettingen in Judea en Samaria zijn volgens de VS onwettig (2011). De VS vinden dat ook de Palestijnen hun verplichtingen moeten nakomen en het geweld tegen Israël moeten staken.

Israël en Europa

De Europese Unie wil haar invloed op het vredesproces in het Midden-Oosten vergroten. De EU steunt een tweestaten-oplossing van het Israëlijsch-Palestijnse conflict. De EU is bereid om een Palestijnse staat binnen de grenzen van 1967 te erkennen met Jeruzalem als gezamenlijke Israëlijsch-Palestijnse hoofdstad.

Israël en de Verenigde Naties

De Verenigde Naties hebben in de loop der jaren relatief veel **resoluties** tegen Israël aangenomen. In het jaar 2012 bijvoorbeeld nam heeft de Algemene Vergadering van de VN 22 resoluties aan die Israël in een of andere vorm veroordeelden of vernederden, terwijl slechts vier resoluties andere landen bekritiseerden^[28].

De volgende video is van een vergadering van de Verenigde Naties; een moslimstudent neemt het namens de Europese Unie van Joodse Studenten op voor Israël: [video](#) (Engels, duur 5 minuten, Engels, United Nations Webcast 21 maart 2011)

Ontwikkeling

In de betrekkingen van Israël met de ontwikkelingen tekent zich de volgende ontwikkeling af:

- een afnemende steun en isolering van de staat Israël (2010)
- een toenemende steun aan organisaties als Hamas en Fatah (2010)
- Israël wordt al meer een prangend internationaal probleem

"Israël het centrum van Gods wereld, met daarin Joden, Arabieren en Palestijnen lijkt steeds meer een wereldse arena te worden voor de natiën, maar dat wordt in de bijbel al voorzegd."

(Jaap Bönker, directeur Arabische Wereld Zending, 2010)^[20].

Toekomst van Israël

Israël is in ongelof aan de Messias deels teruggekeerd in het beloofde land. In een deel van het beloofde land heeft het een zelfstandig nationaal bestaan opgebouwd. De huidige terugkeer en opbouw lijkt onder regie van God te staan. Het nationale huis is echter gebouwd op zand, het is nog geen huis op de Rots. Bij de eerste komst van de Heer Jezus was een deel van de Israëlieten teruggekeerd naar het land. Bij de tweede komst zal het evenzo zijn.

De belangrijkste toekomstige gebeurtenissen zijn volgens de Bijbel:

- De verdrukking van Israël
- De bevrijding en bekering van Israël
- De verheffing van Israël

Zie [Toekomst van Israël](#) voor het hoofdartikel over dit onderwerp.

Meer informatie

Zie [Israel \(land\)](#) | [Zionisme](#) | [Stammen van Israel](#)

- Centrum Informatie en Documentatie Israël (CIDI): www.cidi.nl
- [Likoed Nederland](#)
- Presentatie (powerpointbestand, in het Engels) over Israel, door StandWithUs: [presentatie](#)
- Over de oorlogen tussen Israel en de Arabieren: [artikel](#) (infofeur.nl)
- Hans Jansen, *Waarom mag Israël niet bestaan in het Midden-Oosten*. Heerenveen: Jongbloed, 2015. Pagina's: 1017. De auteur J.G.B. Jansen is een theoloog en hoogleraar, vanaf 2002 verbonden aan het Simon Wiesenthalcentrum te Brussel. waar hij colleges geeft over de islamisering en de globalisering van de Europese Jodenhaat. Hij zij niet te verwarren met zijn naamgenoot de arabist Hans Jansen, die in 2015 is overleden. Het boek is een herziene uitgave van het in 2006 uitgekomen boek *Van jodenhaat naar zelfmoordterrorisme*. Recensies op [Vergadering.nu](#).
- Digitale kaarten en informatie over historische, op de kaarten gemarkeerde bezienswaardigheden: [Map of Israel](#), op JPost.com (Engels)
- Virtuele Israeltour: <http://www.goisrael.com/vt/>
- Verslag Israelreis door Theo en Annet Schouwstra en aanvullende informatie over Israel: <http://israelreis.schouwstra.info/> .
- Joodse Omroep, documentaire [Magisch Israels](#), 28 minuten, Nederlands. Over Akko, Jaffo, Tel Aviv, Tiberias, Kapernaum, synagoges, kruisvaarders.
- Israël heeft prominente technologie ontwikkeld en voor de wereld nuttige goederen voortgebracht: Izaak Sevensma, [Heel de wereld profiteert van Israël](#), Refdag.nl, 21 mei 2013

Geschiedenis van Israël

- Voor het hoofdartikel op Christipedia over de geschiedenis van Israël, zie [Geschiedenis van Israël](#)

Nieuws over Israël

Nederlandstalig:

- *Israël Today*, een Nederlands christelijk maandblad: www.IsraelToday.nl
- *Christenen voor Israël*, een pro-Israël organisatie met beperkte nieuwsvoorziening over Israel: <http://christenenvoorisrael.nl/>
- *Centrum Informatie en Documentatie Israël*, een bekend Joods documentatiecentrum in Nederland, www.CIDI.nl
- [Brabosh.com](#), site van "Vlaamse Vrienden van Israël".
- www.Joods.nl, een Joodse nieuwssite.

Engelstalig:

- *Israel Today*: www.IsraelToday.co.il. Dit is de Engelstalige nieuwssite van het magazine Israel Today.
- *Israël Breaking News*, BreakingIsraelNews.com, brengt nieuws over Israël vanuit een oudtestamenteisch-Joods perspectief.
- Krantenkoppen ('headlines') van de [Jerusalem Post](http://JerusalemPost.com), voor het laatste nieuws.
- Engelstalige TV-uitzending uit Israel: [JerusalemOnline](http://JerusalemOnline.com) | [Iba News](http://IbaNews.com)
- Nieuws, analyse en verklaring: [Emet News Service](http://EmetNewsService.com)
- Toonaangevende krant: [HaAretz](http://HaAretz.com) (Engelstalig)
- The [Times of Israel](http://TimesofIsrael.com), nieuwssite gesticht in 2012 om verslag te doen van ontwikkelingen in Israel, het Midden-Oosten en de Joodse wereld
- Officiële website van de Israëlische strijdkrachten (IDF): <http://dover.idf.il/IDF/English/>
- Officiële blog van de Israëlische strijdkrachten (IDF): <http://idfspokesperson.com/>
- [StandWithUs](http://StandWithUs.com)
- [iNews 24](http://iNews24.com), Joods-Israëlische nieuwszender, te zien via internet en via satelliet
- [Jewish News 1](http://JewishNews1.com), Joods-Israëlische nieuwszender, te zien via internet en via satelliet

Reizen in Israël

Piet van Midden, *Israël en de Palestijnse gebieden*. Zoetermeer: Meinema, 2007. Reisgids. [Recencies](#)

Voetnoten

1. ? [Friends of Efrat](#)

2. ? Volgens een nieuwsbericht uit januari 2009.

3. ? Ontleend aan een [artikel](#) op Infonu.nl

4. ? Bronnen noemen verschillende aantallen: ruim 120, meer dan 200 (2009).

5. ? Artikel [Dipping into Israel's water technologies](#), op TheJerusalemGiftShop.com, 22 aug. 2009

6. ? Nieuwsartikel [Gaddafi blames israel for africa wars](#) op TheJerusalemGiftShop.com dd. 1 sept. 2009.

7. ? Kaart ontleend van Zaine Ridling (red.), *Bible Atlas*. Access Foundation. De gebruiksvergunning is: attribution, non-commercial.

8. ? Piet van Midden, *Israël en de Palestijnse gebieden*. Zoetermeer: Meinema, 2007.

9. ? Zie de toespraak van Netanyahu: [Benjamin Netanyahu UN Speech Full text Transcript](#) op TheJerusalemGiftShop.com dd. 26 sept. 2009.

10. ? Nissan Ratzlav-Katz, [On Yom Kippur: Only in Israel](#), artikel op IsraelNationalNews.com dd. 29 sept. 2009.

11. ? Nieuwsartikel [Higher Education Council; Israel world's top 'minds exporter'](#), op Ynetnews.com dd. 26 okt 2009

12. ? Nieuwsartikel [Netanyahu: Israel is world's 'most threatened country'](#), op TheJerusalemGiftShop.com dd. 18 nov 2009.

13. ? Artikel [Freiwilliger aus aller Welt helfen israelischer Armee](#), op Idea.de 22 nov. 2009. Over het vrijwilligersprogramma Sar-El, zie www.Sar-El.org (Engels).

14. ? Nieuwsartikel [Full house even without a baby boom](#), op OneJerusalem.com (2009)

15. ? Nieuwsartikel [150.000 christenen in Israël](#), op Kerknet.be dd. 4 jan. 2010

16. ? Uitgaande van 50.000 abortussen op 7,5 miljoen inwoners in Israel, en 30.000 abortussen op 16,5 miljoen inwoners in Nederland (2009).

17. ? Alfred Muller, [Dorenbos: abortus staat voor opstand](#), artikel op RefDag.nl dd. 9 maart 2010

18. ? Nieuwsartikel [Israel remembers it fallen](#) op YnetNews.com dd. 19 april 2010.

- [19. ?](#) Vergelijk het nieuwsartikel [Vanavond in Antwerpen: Jom Ha-atsmaoetdienst in de synagoge](#), op Joodsactueel.be dd. 19 april 2010.
- [20. ?](#) Artikel 'Gaza lijkt een politiestaat te worden' op UitdagingOnline.nl dd. 20 mei 2010.
- [21. ?](#) Deze roem viel Israël op 12 juni 2011 ten deel tijdens een speciale bijeenkomst van de Economische Commissie der Verenigde Naties in Tel Aviv.
- [22. ?](#) [Christenen vormen 2% van de Israëlische bevolking](#), nieuwsbericht op Kerknet.be, 8 jan. 2012.
- [23. ?](#) Bron: *Israel Today*, febr. 2011, blz. 6
- [24. ?](#) Bronnen: [Wie is wie bij de Knessetverkiezingen](#), artikel op CIDI.nl, 17 jan. 2013.
- [25. ?](#) [Jobless haredim weigh on economy](#), artikel op Ynetnews.com, 20 april 2011.
- [26. ?](#) De Israëlische academicus is de prominente geleerde Mordechai E. Schwarz. Zijn woorden worden aangehaald in het nieuwsbericht [UPDATE: Israëliërs keuren boycot conferentie S. Hawking af](#), op IsraelToday.nl, 8 mei 2013.
- [27. ?](#) L. Vogelaar, [Ds. B. Maoz: Ik zoek in Nederland mijn gereformeerde broeders](#), RefDag.nl, nieuwsbericht van 10 mei 2013.
- [28. ?](#) [Ambassadeur klaagt over anti-Israël houding van VN](#), IsraelToday.nl, nieuwsbericht 28 nov. 2013.
- [29. ?](#) [Hulp Israël Syriërs verrast komend EU-ambassadeur](#), IsraelToday.nl, 18 nov. 2013.
- [30. ?](#) Over de Iraanse Israëliërs zond de Joods Omroep in Nederland een documentaire uit, waarin aan diverse Iraanse joden de vraag gesteld werd: Hoe is het als Iraanse jood in Israël te leven? Zie [Iraanse Israëli's](#), Joodse Omroep, 17 nov. 2013, duur de uitzending is 45 minuten.
- [31. ?](#) Het fragment van de uitzending werd op 1 februari 2012 uitgezonden en is te zien op Memri.org, [videoclip](#).
- [32. ?](#) [Eerste herdenkingsdage voor Joden die verdreven werden uit de Arabische landen](#), nieuwsartikel op Likud.nl, 1 dec. 2014.
- [33. ?](#) Op de landdag van de Stichting Israël en de Bijbel op 15 mei 2015 te Ede, Nederland, werd een getal van 'acht- tot vijftienduizend' genoemd en een getal van 150 messiasbelijdende Joodse gemeenten.
- [34. ?](#) [Video van de dag: Van watertekort tot water genoeg](#), nieuwsbericht op IsraelToday.nl, 6 april 2016.